

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 8 lej

Első évfolyam — 52. szám

Csütörtök

Cluj-Kolozsvár, 1932. augusztus 18

Óh Erdély,

Erdély! Nemesak örömrünk, büszke
ségünk és szülőföldünk vagy te, de
gondunk is, aggodalmunk is, meg-
különböztetünk is. Az örömet rég
elfelejtettük, hogy miként néz ki,
büszke fejünket rég alázatba tör-
te a nyomor, így hát csak a gond,
az aggodalom és a megkülönböz-
tetés maradt meg. Főleg a megkülön-
böztes. Amivel a regát viseltetik
irántunk. Ebből aztán sok baj há-
ramlik reánk. Nagyon sok hátrány.
És ez a sok hátrány az oka a mi
rengeteg gondunknak, aggodal-
munknak.

Azt mondják, néma gyermeknek
anyja sem érti a szavát. Igen ám,
de Erdély sohasem volt néma. Sőt
— mindig hallatta szavát. Amire
a legjobb példa épen a mostani
miniszterelnök esete. Aki a román
parlamentben tette nevezetes, az-
óta már szállóigévé lett kijelenté-
sét, mely szerint Erdély az Erdé-
lyieké. Ami azt jelenti, hogy Er-
délyt nem lehet gyarmatnak te-
kinteni, nem lehet kiszípolozni s
ha valamely törekvés mégis erre
irányulna, úgy ez a törekvés az er-
délyiek ellenállásával fog szembe
találkozni. Szép, szép erdélyi hit-
vallás ez, de sajnos, csak a képví-
selőházi jegyzőkönyvben maradt
meg ennek is a nyoma, az életben
nem. Oh, nem Vajdáért és a többi
erdélyiért, hanem magukért a té-
nyekért.

Mert a tények, sajnos, azt mu-
tatják, hogy Erdély nem egészen
az erdélyieké. Sőt, legkevésbé az
erdélyieké. Sőt egészen a regát
autokratikus elnyomása alatt áll.
Például a teherviselés aránytala-
nul súlyosabb kötelezettségeket ró
az erdélyi polgárra, mint a regáti-
ra. Itt sokkal nagyobb az adó. Te-
hát nem egyenlő a teherviselés.
Az állami javak elosztásából sem
veszi ki egyenlően a részét. Erdély
kevesebbet kap kulturális és köz-
célokra, mint például a regát. Ez
azonban még nem minden. Van
még amiből részesednie kell Er-
délynek. Tegyük fel, az állami ren-
delésekből. Ezzel is ugyanaz a
helyzet. Ha kap is valamit Erdély
az kevés ahhoz képest, mint amit
a regát kap. Épen a napokban volt
ismét megdöbbenő példa erre. De
szinte mindegyre megismétlődik
ez a megdöbbenés.

Most itt a kölcsön ügye. Itt a
konverzió módosítása. Új munka

lehetőségek teremtésének ideje és
szüksége. És még egész sereg fel-
színre került kérdés.

Hát ne mondják, hogy néma
gyermek vagyunk, ime hallatjuk
szavunkat: Erdély is él Erdély is
követeli a maga részét!

Igen követeli. Hangos szóval,
tele torokkal. És kiáltja minden
száj, élni akarunk, élni, Erdély is
élni akar!

Egyenlő teherviselést követelünk
a többi országrésszel és egyenlő el-
osztást a javakból. És reméljük,

hogy szavunk nem lesz pusztába
kiáltó szó! Hiszen ha a kormány
nem is erdélyi, de Vajda erdélyi.
És Erdély — az Erdélyieké. Tehát
a Vajdáé is.

Az erdélyi érdekek hatásosabb
védelmét kérjük és kívánjuk!

A francia sajtó nagy izgalommal tárgyalja Hoover újabb revizionista kijelentéseit

PÁRIS. A francia sajtó egy ré-
sze ismét sokat foglalkozik Hoo-
wer elnökkel, aki abban a beszéde-
ben, amelyben elfogadja az elnöki
székre való jelölését, jóvátételi ki-
jelentéseket tett. Az Echo de Pa-
ris szerint az a kijelentés, amely-
ben Hoover kifejezésre juttatja a
véleményét az európai államokkal
szemben, teljes politikai meggyőző-
déstől van átitatva.

— Örvideni fognak az összes
revizionisták: németek, olaszok és
mások, — mondja a francia lap, —
hogy az amerikai elnök megakar-
ja örvendeztetni a revizionistákat.
Az elégtételre jelenleg akkora
szükségük van, amekkorára mosta-
nig sohasem volt.

**És egyetlen állam sem foglalt
el olyan kategóriás állást a
tárgyalások ellen, mint Hoover.**

Egy sem mondta ki közülük, hogy
ők alkotják a politikai állhatatlan-
ság mérgező forrását, amelytől az
egész világ szenved.

Tudvalevő, hogy Amerika rev-
zionista. Borah szenátor például
egyetlen trimesztet sem hagy anél-
kül, hogy a békeszerződések ellen
egy likket vagy egy beszédet ne
mondana. Senki sem gondolta és
várta, hogy a revizionista mozgal-
mak olyan messze menjenek, mint
ment az amerikai elnök. Azt hi-
szik, hogy itt van az az idő, hogy
megmutassa szemtől-szembe mit
érez és mit gondol erről az ügy-
ről.

Hoover kijelentése nem az a
tény, amely fölött könnyen tova-
lehetne siklani. Nagy feltűnést kel-
tett az európai politikai körök-
ben, mert ez a beszéd Európa
mostani országhatárainak megvál-
toztatását célozza. Az egyesült ál-
lamok elnöke mindig meggondolja
azt, amit beszél s az ő szempont-
jából most szükségesnek tartja a
tárgyalások ellen való állásfoga-

lását. Ugyanegy időben bátor, de
ravaszul számító. Valahányszor egy
egy ütést ad az európaiaknak, bá-
tornak tűnik fel, mert okosnak
képzelik és bátornak tartják. 1930
juniában a világot meglepte a
moratóriummal Németország favo-
rizálása érdekében. Most három
hónapja kieszközölte Genfben ke-
resztül a katonai efektivák egyhar-

madra való csökkentését. A keleti
kormányok folyton kérdezik, mire
készül Hoover és milyen dologgal
fog megjelenni holnap a nemzet-
közi politika színterén? Egy Hoo-
wer-i kezdeményezés esetében,
amely praktikus politikai termé-
szettel bír, nem lehet csodálkozni,
hogy a francia sajtó annyira izga-
lomba jött.

Kik fogják élvezni a módosított konverziós törvény előnyeit

Vajda Sándort hevesen támadják az ellenzéki oldalon

BUCURESTI. Az ellenzéki oldal
állandó pergőtűz alatt tartja a kor-
mányt. Különösen Vajda Sándor
miniszterelnök személye a célpont
azóta, amióta ismert kijelentéseit
tette. Vajda Sándor azonban nem
az az ember, aki meghátrálna egy
kis támadás elől és mereven áll-
ja a pergő tüzet. A támadásban
természetesen a liberálisok vezet-
nek. Bratianu Dinu nagy beszédje
általános megdöbbenést váltott ki
a parlamentbe. Vajda válassza eré-
lyesen és határozottan verte vissza
a Bratianu támadásait. A parla-
ment állandó vihar képét mutatja.

**MIRONESCU MÓDOSÍTÓ
JAVASLATA**

Mironescu konverziós javaslata
a konverziót eredeti formájában
hagyja meg, vagyis a tíz hektárnál
kisebb birtokosok ötven százalék
engedelményben részesülnek. A tíz
hektárnál nagyobb birtokok tu-
lajdonosai csak abban az esetben
részesülnek kedvezményben, ha jó-
vedelmük ötven százalékban mező-
gazdasági természetű és ha a fel-
vett kölcsönnek legalább kilencven
százalékát mezőgazdasági befekte-
tésekre használták.

Ezenkívül a törvényjavaslat még
kikötéseket is tartalmaz. A kon-
verziót kérőnek legalább tíz év
óta földbirtokosnak kell lennie.
Ha a földbirtokos az állam részé-
ről kedvezményes hitelben része-
sült, azaz a Nemzeti Bank útján
kedvezményes kölcsönhöz jutott,
szintén nem részesülhet a konver-
zió kedvezményében. Az adóssá-
goknak nem szabad a birtok fele-
értékét meghaladni. A hitelinté-
zetek igazgatói és képviselői a sa-
ját intézetüktől felvett kölcsönök-
re konverziót nem kérhetnek.

**JUNIAN KIVÁLIK A NEM-
ZETI PARASZTPÁRTBÓL**

BUCURESTI. Politikai körök-
ben arról beszélnek, hogy Junian
visszavonhatatlan ellentétbe került
Maniuval való vitája óta a nemzeti
parasztpárttal s ennek következté-
ben ott kartja hagyni pártját. Ez
esetben Junianal együtt igen so-
kan kívánnának a pártból s mint-
egy öt megye parasztpárti tömege
szakadna el a kormánytól. A hirt
természetesen fenntartással kell
fogadni s nemzeti parasztpárti kö-
rökben máris cáfolják. A hirt állí-
tóg liberális körök terjesztették
el.

Leverték a spanyol monarchista lázadást

BUDAPEST. A budapesti spanyol követség kommunikét bocsájtot ki, mely szerint a spanyol köztársaságiak a monarchista mozgalmat teljesen leverték.

Megkezdődtek a Szent István heti ünnepek

BUDAPEST. Napok óta ünnepi díszben van a magyar főváros. A házak ormán mindenütt zászlók lengenek. Elérkezett az első magyar király, Szent István ünnepe. A Szent István-hét rendező bizottsága nagyszabású programot dolgozott ki az ünnepek idejére, amely az eddigi évekhez viszonyítva sokkal pompázóbb és nagyobb külöségeket között kívánja megünnepelni a nagy magyar király dicső emlékét.

Napok óta a magyar fővárosba érkeztek a külföldi vendégek. Az uccák olasz, német, angol és francia beszédű hangosak. A vidékiek özönlése tovább tart. Az előjelekből ítélve az ünnepség hatalmas erkölcsi és anyagi sikere máris biztosítva van.

Gutfried vette meg a Ferdinand kávéházat

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóreggelt!” mai számában hírt adtunk arról, hogy a Ferdinand kávéház 20—25 ezer lejt kitevő adó hátraléka miatt árverés alá került és hogy az árverés folytatását ma délután 10 órára halasztották el. Az árverés ma délután meg is történt és a kávéház berendezését Gutfried Adolf, a Gólya-áruház tulajdonosa vásárolta meg 98 ezer lejtért. Az adóhivatal érvényesítés végett a jegyzőkönyvet felterjesztette a pénzügyigazgatósághoz.

Vereséget szenvedett Carrnera, a világhírű olasz ökölvívó. Primo Carrnera, a világhírű olasz ökölvívó, tegnap hatalmasfőnyi közönség előtt mérkőzött meg az amerikai Boredával. A küzdelem eredménye az lett, hogy a nagyra tartott olasz ökölvívó óriás vereséget szenvedett a gyenge képességű amerikaiától.

RÁDIÓ

Csütörtök, augusztus 18.

Bukarest. 19. Szinfónikus hangverseny. Közben 19.45 dalest. — Budapest. 9.15. Katonazene. 12.05. Hangverseny. 1. Pontos idő. Időjárás. 2.45. Hírek. 4. Ifjúsági félóra. 4.15. Pontos időjelzés, időjárás. 5. Fúvószenekar. 6. „Gazdasági bajok a napoleón háborúk után”. 6.30. Cigányzene. 7.45. Külügyi negyedóra. 8. Zerekeri hangverseny. 9.15. Pontos időjelzés, időjárás. Hírek. Majd Horváth Gyula és cigányzenekar. — Bécs. 17. Wagner: Tanhauser című operája. — Berlin. 21.10. Wagner Richard Parisban.

Összehívták a porosz országgyűlést

Állandó csatározások a nemzeti szocialistákkal

BERLIN. A merényletek és véres botrányok állandóan folynak a nemzeti szocialisták részéről. A múlt éjjel a rendőrség egy husztagból álló nemzeti szocialista csapatot fogott el, amely mindenfelé garázdálkodott. Az éj folyamán egy férfi egy hölggyel a nemzeti szocialisták által látogatott helyiségbe ment, ahol súlyosan bántalmazták. Az illető feljelentést tett a rendőrségen, amely azonnal kiszállt és heves összetűzés után a helyiség vezetőjével együtt az egész társaságot letartóztatásba helyezte.

Az egyik Braunschweigi iskolában egy nemzeti szocialista tanuló

rálőtt a kollégájára. A rendőrség megmozdította a tanulókat. Nagyon soknál közülük fegyvert talált. Berlin északi részében házbérfartozás miatt egy nemzeti szocialistánál árverezést tartottak. Mintegy 200 nemzeti szocialista gyűlt össze, akik erőszakkal megakadályozták az árverést és a butorokat visszahurcolták a házba.

BERLIN. A porosz országgyűlés összehívása küszöbön áll. Valószínűnek tartják, hogy az országgyűlés még a napokban összeül. Az országgyűlés összehívása a legutóbbi német eseményekkel van kapcsolatban.

Piccard ma felszállt a sztratoszférába

Zürich és Merán között 15 ezer méter magasságba emelkedett

BRÜSSZEL. Piccard professzor ma hajnalban 5 óra 5 perckor mintegy 30—40 ezer főnyi tömeg örömujjongás közepette a sztratoszférába startolt.

A hatalmas érdeklődésre jellemző, hogy már hajnali 3 órakor mintegy 2000 gépkocsi és egyéb jármű szorongott a brüsszeli repülőtérre s amikor Piccard professzor felesége és 4 gyermeke társaságában megérkezett a rajthoz, a tömeg ujjongása nem ismert határt.

Piccard professzor indulása előtt

Piccard professzor ma délután 10 óra 30 perckor rádiójelentést adott le, amelyben tudatja, hogy 14—15 ezer méter magasságban vannak Zürich és Murán között. Az időjárás igen kedvező és tudományos megfigyelések nagyszerűen észlelhetők.

az ujságírók előtt kijelentette, hogy léghajóján 650 kg. terhet visz és azért választotta Zürichet az indulás helyül, mert az ottani légköri viszonyok nagyon kedvezőek.

A sztratoszféra repülés tudományos sikeréről optimista nyilatkozatot tett a világhírű professzor, majd elbucszott feleségétől és gyermekeitől, belga pilótájával beszállt a gondolába és elindították a léghajót. Majd a hatalmas közönség kitörő ujjongása közben pár pillanat alatt eltűnt a felhők között.

Aki nem tudta megbecsülni szabadságát

DEJ. Váradi és Szigyártó vaske- reskedők már régóta tapasztalták, hogy raktárukat ismeretlen tettesek állandóan dézsmálják. Feljelentést tettek a rendőrségen abban a reményben, hogy a vakmerő tolvajok hamarosan hurokra kerülnek.

A bevezetett vizsgálat meglepő eredménnyel végződött. Megállapítást nyert, hogy a tolvaj nem lehet más, mint Bányai Ferenc, a raktárnok. Atulajdonosok megdöbben- tek a felfedezésre s nem akartak hinni a megállapításnak, mivel a gyanúsított nagyon régi alkalmazottjuk volt és teljes bizalmukat birta. A rendőrség az ügyet áttette az ügyészséghez. Az ügyészség a vizsgálóbírónak osztotta ki, aki Bányait kihallgatása után szabadlábra helyezte.

Bányai ahelyett, hogy örvendett volna ügye ilyen fordulatának, hazament és családi verekedést rendezett. Megverte feleségét és anyósát. Ennek azonban rossz vége lett, mert apósa úgy helybenhagyta harcias vejét, hogy azt kórházba kellett szállítani.

Bányai felgyógyulása után kér-

te feleségét, hogy bocsásson meg és menjen vissza a családi tűzhelyhez, de az visszautasított minden közeledési próbálkozást. A feldühödött ember erre ismét feleségének esett és megint összeverte szegény asszonyt, sőt dühében még a butorokat is összetörte a szobában. S hogy fellépése még hatásosabb legyen, úgy a feleségét, mint a ház tulajdonosát halállal fenyegette meg.

Ujabb feljelentésre Bányai ismételtén a vizsgálóbíró elé került, aki azonban most már nem volt olyan elnéző és vizsgálati fogságba helyezte a szabadságával visszaélő raktárnokot.

— Beleugrott az Oltba, de kimentették. Piunia Dumitrescu 18 éves leány tegnap öngyilkossági szándékkal Calimenesti közelében beugrott az Oltba. Azonban egy pályafelügyező kimentette. Tettének oka egy fiatalember iránt érzett reménytelen szerelmében keresendő. Megmenekülése után az esti vonattal tovább utazott.

Bestiális merénylet egy 12 éves kislány ellen

GHERLA-SZAMOSUJVÁR. Néhány nap óta a kis Szamosujvár lakosságát titokzatos és még teljesen fel nem fedett bestiális merénylet foglalkoztatja. A merénylet főhőse Magyarosi József 27 éves asztalos, sápadt, beteges hajlamu fiatalember, aki már a rendőrség fogházában várja a vizsgálat lefolyását. Az áldozat Kötő Maria, alig 12 éves leányka, szegény szülők gyermeke, akit teljesen le- sújtott és tönkre tett ez a szerencsétlenség.

Az eset 3—4 héttel ezelőtt történt, amikor a leánykát édesanyja a tettes szüleihez küldte valamit kölcsönkérni. Nem volt más ott- hon, mint a kérdéses fiatalember és ennek egyik nőtestvére, aki viszont nehéz betegen feküdt. A fiatalember kihasználta a neki kedvező alkalmat, előbb csalafintasággal és fufanggal akarta rávenni a kislányt a bartákozásra, majd amikor ez nem sikerült,

erőszakkal betömte az áldozat száját és véghez vitte aljas tettet a gyermek minden ellenke- zése dacára.

Az áldozat eleinte nem mert panaszkodni, később azonban már nem tudta elviselni a rettenetes kínokat s mindent elmondott az anyjának. A szülők, ahogy tudomásukra jutott az eset, azonnal feljelentést tettek a rendőrségen. A rendőrség bevezette a nyomozást ebben a bestiális ügyben. A tettes azt állítja, hogy az egész ügy nem egyéb a gyermek fantáziájának szüleményénél. A vizsgálatot természetesen mindenre kiterjedő részletességgel folytatja a rendőrség.

Ugy, ahogy Ön képze- li

jó és olcsó lap a

minden kedves olvasó könnyen hozzájuthat **1 lejtért!**

4 tömör oldalon, a legújabb világ- és helyi eseményeket közli. Hírforrása gyors és megbízható.

Egyedüli olcsó és jó napilap!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Reg. Ferdinand 64—66. Telefon: 61. (Mayer-nyomda).

Intelligens ember jó és olcsó lapot olvas!

Szamosujvári, csabai, debreceni

száraz kolbász, prima minőségben a legolcsóbb napi áron beszerezhető

DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

H I R E K

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Augusztus. 18. Csütörtök. Róm.
kath. Ilona. Prof. Helene.
Görög. Flor și Laur. Izr. 16. Ab.

Pesszimista tözsei jelentés Zürichből.
Piccard ma felszállt a sztratoszférába.
Félős, hogy az árak is követni fogják
és sztratoszférái magasságba emelked-
nek.

Az egyik főtéri autóbusszon történt. A
kis gyerek szilóát eszik, amit a mama
kosarából szedeget ki. A mama ijedten
szól a fiához.

Hát a magokat mért nem köpöd
ki?

Oh mama, ne ijedj meg. Ott van-
nak már rég a bácsi zsebében.

Kérde a bíró a tegnapi perekedés
hőseit:

Hány pofont adott a panaszosnak?

Egyet.

De ő azt mondja, hogy ötöt.

Csak egy volt, bíró ur, de tekin-
tetel silány testalkatára, öt részletben
adtam le neki.

Időjárásjelentés. A budapesti
meteorológiai intézet időjárásje-
lentése szerint a levegő fokozatos
hűsökenése várható, keleten
esetleg kisebb esők lehetségesek.

Inspekciós gyógyszertárak:
Lukács D. Uniós-ucca, Minerva Fe-
renc József-ut. Dr. Olariu Deák
Ferenc-ucca.

Holnap nyílik meg a magyar
országos gyümölcskiállítás. A ma-
gyar országos gyümölcskiállítást
holnap, augusztus 19-én nyitják
meg Budapesten. A kiállítás hatal-
mas demonstrációja lesz a világ-
hírű magyar gyümölcsnek.

A rendőrség betiltotta a Ba-
romvásártéri futballozást. A tava-
szi labdarugó szezon megindulása
óta egyre szaporodnak az uccai
futbalcsapatok, amelyeknek tag-
jai iparoslegények és kültelki fiucs-
kékből állott és sportfelszerelés
nélkül, mezítláb, vagy rossz cipő-
ben játszadoztak a Baromvásártér-
ben. Eddig 20-30-ra tehető azok-
nak a száma, amelyek különböző
név alatt tisztán műkedvelő alapon
üzték a labdarugást. Az ilyen mér-
kőzéseknek rendszerint nagy né-
zőtáborra volt, akik lelkesen biz-
tatták csapataikat a győzelemre.
Botrányt sem rendeztek, a bíróval
is elégedettek voltak a felek. A ba-
romvásártéren folyó játék úgy lát-
szik, valakinek szemet szurhatott,
mert hétfőn rendőrök jelentek
meg a „pályán” és a játékosokat
bekísérték a rendőrségre és ezzel
egyidejűleg betiltották a futballo-
zást. Nem értjük a rendőrség külö-
nös rendeletét, mert azok a kis-
fiúk, akik csupán a sport iránti
szeretetből oly hiven üzik a labda-
rugást, nem követnek el botrány-
okozást, még kevésbé kihágást.
Hisszük, hogy a rendőrség megérti,
hogy csupán a fiatal gyermekek
szórakozásáról van szó és engedé-
lyezi a népszerű sport baromvásár-
téri terjeszkedését.

Meg fog-e nyilni a kolozsvári szépművészeti iskola

CLUJ-KOLOZSVÁR. Pár évvel
ezelőtt minden kulturember legna-
gyobb öröme szépművészeti is-
kolát állítottak fel Kolozsvárt. Az
iskola tanári kara a legjelesebb
művészekből alakult ki s annak
igazgatója Pap Sándor lett, a bu-
dapesti iparművészeti főiskola Ko-
lozsvára jött tanára. A tanítvá-
nyok közül is néhány nagy tehet-
ségű és határozottan sokat ígérő
kiváló fiatal művész került ki. Az
iskola tehát a legszebb remények
mellett végezte munkásságát.

Hanem a gazdasági válság a
szépművészeti iskola sorsára is pe-
csétet tett. A kormány annak ide-
jén a kultura leépítésével kezdte
meg a takarékoskodást s ebben a
rendszerben is a legelső halott a
kolozsvári szépművészeti iskola
lett. Egyenként építették le neves
tanárait. Egész addig, amíg végül
már csak egy profeszora maradt,
maga az igazgató, Pap Sándor.
aki kiváló festőművész és első-
rangú tanár, de hiába, mégis csak
egy ember s bár egy ember is te-

remthet iskolát, de állami vagy
középiskolát egy ember még sem
tarthat fenn egyedül és teljesen
magára hagyva.

A szépművészeti főiskola sorsa
e pillanatban tehát a levegőben
lóg. És a levegőben lóg annak a
száz, százhusz fiatal művésznöve-
deknek is a sorsa, akik ettől az is-
kolától várták tanulmányaikban
a segítséget. És ettől az iskolától
várták az ekszisztenciát. Most
ezeknek a fiataloknak nincs hova
fordulniok. Félbemaradt tehetség-
gel, kettétört reményekkel, kifoszt-
va, csüggedten állanak a mai nyo-
morúság közepette.

A kormánynak, amely annyi-
szor hangoztatta a kultura elsőren-
dőségét, gondolnia kell a kolozs-
vári szépművészeti főiskolára is és
meg kell adnia annak az életlehe-
tőségét. Ezt követeli egy egész or-
szág rész szülőinek az érdeke, egy
egész ország rész fiatalosága és ezt
követeli az annyszor hangoztatott,
de olyan mostohán kezelt kultu-
rális helyzet is.

A legtökéletesebb csók

Egyre gyakrabban közvetít a
rádió hangjátékokat s ezekben
természetesen igen gyakran sze-
repelnek szerelmi jelenetek és
csókok is. A csókolózás minden
illuzióját adni kell a hangnak,
szükség van tehát a legtökéle-
sebb csókra. A legkiválóbb sze-
relmes színészek a legszenvedé-
lyesebb csókokat váltották, a rá-
dióhallgatók mégsem voltak meg-
elégedve a mikrofon előtt vál-
tott szenvedélyes csókokkal.
Színészeket váltottak, „új betani-
tásban” adták a csókolózó jele-
neteket, hiába volt minden. A
rádióhallgatók továbbra is kifo-
gásolták a csókokat. Külön pró-
bákön vonultatták fel a leghire-
sebb színészeket és „csók-próbá-
kat” rendeztek velük. A pró-
bákat technikusok és tudósok
figyelték, remekül megjavították,
valószínűvé tökéletesítették a
szerelmes, de természetesen
rosszul hangzó szenvedélyes em-
beri csókot! A vizsgálatok során
ugyanis kiderült, hogy a termé-
szetes emberi ajkak között el-
cuppanó csók a mikrofonban
kellemetlen sziszegő hangot ad.
Végül is egyik rádiómérnök
csóktalálománya győzött s külföl-
dön azóta ezzel a módszerrel
közvetítették az újabb rádióda-
rabok csókjait. Vesznek egy
üveglapot, vastagon bekenik
gyantával és közbevesznek egy
parafadugót. Amikor a csókos
jelenet következik, a dugót las-
san végighúzzogatják az üveglap
begyantázott felületén. Az így
keletkezett nyikorgás szolgáltat-
ja azután az eddig legtökélete-
sebbnek ismert rádiócsókot.

A szovjetnek már csak pó-
kokra van szüksége. A szovjetkor-
mány rovargyűjtő bizottságot kül-
dött Athénbe nagyobb mennyiségű
pók beszerzésére, amelyeket Szov-
jetországban meg akarnak
honosítani. Elsősorban főként tö-
megesen akarják importálni a „fla-
vidius Simon” nevű pókfajt, mely
állítólag a kártékony rovarokat és
élősdieket pusztítja.

Mikor nyílnak meg az isko-
lák? A közoktatásügyi miniszter
kiadta a rendeletet az iskolai év
megkezdésére vonatkozólag. A ren-
delet értelmében az ipariskolák
szeptember elsején nyílnak meg,
míg a többiek kivétel nélkül szept-
ember 15-én.

Megszavazták Ausztria köl-
csönét. Az osztrák nemzetgyűlésen
tegnap egy szótöbbséggel elfogad-
ták a Dollfuss-féle szerződés-ter-
vezetet a külföldi kölcsönre vo-
natkozólag. Így tehát Ausztria a
kölcsönt 20 évi időtartamra kapja
azzal a kötelezettséggel, hogy Né-
metországgal sem gazdasági, sem
politikai összeköttetésbe nem fog
lépni, csak a Népszövetség enge-
délyével.

Befejezik a kanadai gazda-
sági konferenciát. Az Ottawában
ülésező britt birodalmi konferen-
ciát szombaton fogják befejezteni.
E meghosszabbításnak egyik
oka az volt, hogy az a hajó, mely
a delegátusokat Európába fogja
szállítani, szintén szombaton fog
kiindulni. Ezidő szerint a fára és
a husra vonatkozó megállapodás-
nál újabb nehézségek merültek fel,
míg a halra a megegyezés létrejött.
Anglia Kanada kérését nem akarja
teljes mértékben honorálni.

Egy város nagyrészt elham-
vasztotta a tűz. Páris mellett Mois-
sacban, ahol 1929-ben olyan rette-
netes tűz volt, az éjszaka folyamán
ismét tűz ütött ki, amely a város
nagyrészt elhamvasztotta.

Új repülőjártat Varsó és Tal-
lin között. Tegnap nyitották meg
ünnepélyes keretek között a Var-
só—Wilna—Riga—Tallin közötti
repülőjáratokat, amely mintegy
2700 kilométer hosszúságú.

Tropikus hőség Bécsben is.
Az osztrák fővárosban és környé-
kén néhány nap óta szintén trópi-
kus hőség uralkodik. A hőmérő
kedden harmincöt fokon felülre
emelkedett.

Jelentkeztek a tulajdonos.
Tegnap délután az egyik ügyeletes
rendőr egy kulcsesemőt talált. Iga-
zolt tulajdonosa átvetheti Chifor
kapitánynál, a központi rendőrség
adminisztrációs osztályának veze-
tőjénél.

Hány szindarab bukott meg
a múlt szezonban. A newyorki
színházakban nem kevesebb, mint
százötven darab bukott meg a múlt
szezonban. Érdekes, hogy ebben a
bukássorozatokban főleg az amerikai
színpadi írók vettek részt, a kül-
földi írók jóval szerencsésebb si-
kerrel operáltak. Így Molnár Fe-
renc, Fodor László darabjainak
előadásai békeidőre emlékeztető
nagy jövedelmet tudtak felmu-
tani.

Hirtelen halál. Tegnap éjsza-
ka Hoch János 44 éves iparos
Str. Negru Voda 8. szám alatti la-
kásán hirtelen rosszul lett és meg-
halt. Mire a mentők kiszállottak,
már semmi munkjuk sem akadt.
Dr. Ilie Gligor orvos megállapítása
szerint a halált szívszélhűdés
okozta.

Öngyilkos lett, mert nem
tudta kifizetni a házért. Az ön-
gyilkossági járvány beütött Brailá-
ba is. Majdnem mindennap köny-
velnek el egy öngyilkossági kísér-
letet, hol szerelmi ügyből kifolyó-
lag, hol családi okok miatt. A leg-
többször nyomorúság az oka. A
rendőrség az elmúlt héten 10 ön-
gyilkossági kísérletet jegyeztek
fel. Sokan méreggel igyekeznek az
öngyilkosok számát szaporítani,
mások másként próbálkoznak. Teg-
nap reggel marószódát ivott Maria
Davidivici. A mentők gyors gyo-
mormosást alkalmaztak és így re-
méli, hogy minél hamarabb fel-
fog épülni az életunt. Maria Davi-
divici tettének okául azt hozza fel,
hogy a ház tulajdonosa, akitől szo-
bát bérelt, azzal fenyegette meg,
hogy ha nem fogja kifizetni a ház-
bért, akkor kiteszi a házából.

Agyonverték a haragosai.
Tegnap este Cernăuți melletti Ost-
rita községben borzalmas bűntény
történt. Az áldozat a 26 éves Mi-
hail Vasile Maga, Cosmin községi
fiatalember. Mihail Vasile Maga
utkaparó volt azon az országuton,
amely Csernovicből Binri felé ha-
ladt. Szokása szerint az elmúlt na-
pon is szolgálatát ment teljesíteni,
azonban este hiába várták, nem
tért haza. Az utkaparó édesanyja
értesítette a hatósági közegeket,
hogy fia eltűnt. Még az este folya-
mán nekiindult a keresésének és
nem sok idő múlva egy kukoricás-
ban megtalálták a szerencsétlen
utkaparó borzalmasan megcsönki-
tott holttestét. Azonnal értesítették
a csernovici rendőrséget az eset-
ről. A bevezetett nyomozás folya-
mán megállapítást nyert, hogy a
megölt utkaparót többen kapákkal
támadták meg és azzal verték
agyon. Azt hiszik, hogy valamilyen
bosszúról van szó.

A koresmi politizálás vége.
Az elmúlt éjjel a Nádas községi
csapszékben politikai eszmecserét
folytattak Pop György és Onut Lo-
la nádasai földészek. A vitatkozás
hangos nézeteltéréssé fajult. De
Onut Lola megvédte az igazát: ök-
lével barátja fejéhez vágott. Olyan
súlyos volt a megvadult atyafi üté-
se, hogy Pop György eszméletét
veszítve, betört fejével zuhant el a
söntés előtt. Értesítették a rendő-
rséget az esetről, ahonnan megtör-
lét az intézkedés a beteg orvoshoz
szállítása érdekében, valamint a
részeg atyafit is beszállították a
csendőrségi laktanya fogdájaiba.
Orvosi megállapítás szerint a be-
teg 20 napon tul gyógyuló sérülést
szennvedett.

Több kolozsvári kereskedőt hallgattak ki a vámpanama ügyében

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóreggelt” és „Jóestét!” előző számaiban beszámoltunk már arról a nagy vámpanamáról és annak fordulatairól, amelynek a középpontjában Schönhaus Miksa kereskedelmi ügynök áll. Ő volt ugyanis a panama értelmi szerzője és főszereplője.

Schönhaus módszere egyszerű volt. Mint kereskedelmi ügynök vállalta, hogy az érkezett árut kiváltja a vámtól, ami abból állott, hogy az árut mintegy kilopta a vámraktárból, anélkül, hogy az utána járó vámdíjat megfizette volna. Ilyen módon az államot közel félmillió lejjelel károsította meg.

A család azonban kiderült és Schönhaus talpa alatt forrónak érezve a talajt, megszökött Kolozs-

várról. Egy falusi rokonánál bujkált, ameddig nem látta tanácsosabbnak, hogy előjőjön rejtekhelyéről és jelentkezzen az ügyésznek, amely le is tartóztatta. Barbateiu vizsgálóbíró kezdte meg az ügy vizsgálatát.

A vizsgálat teljesen titokban folyt, csak annyi szivárgott ki annak idején, hogy Schönhaus vallo-másában három vámtisztviselő ellen tett terhelő kijelentéseket, akiket azzal vádolt, hogy segédkeztek neki a vámpanamában.

Sokáig semmi konkrétumot sem lehetett tudni a Schönhaus-ügy vizsgálatának menetéről.

Ma azonban érdekes fordulatról szereztünk tudomást. A délelőtti Barbateiu vizsgálóbíró

beidézte az összes vámtisztviselőket is, valamint azokat a kereskedőket, akikkel Schönhaus üzleti összeköttetésben állott.

Azonkívül az állomási hordárakat is, több bérkocsist és maga elé citált a vizsgálóbíró.

Az ügyben nagyon sok tekintélyes régi kereskedő van érdekelve.

A beidézetek nagyrészt ki is hallgatta Barbateiu vizsgálóbíró. A vallo-mások úgy pro, mint contra sok érdekes dolgot mondtak el, de véglegesen még mindig nem tisztázták az ügyet.

Eszerint az ügy napról-napra bonyolodottabbá válik, s nincs kizárva, hogy még szenzációs meglepetéseket tartogat.

azzal a feltétellel, hogy a határidő lejártakor az adózó legalább egy negyedrészt fizeti ki hátralékának, míg 200 ezer lejen felüli adóhátraléknál szintén 8—8 napi haladékat adhatnak azzal, hogy az adózó hátralékának egyhatod részét fizesse ki a határidő lejáratá alkalmával.

Mindenesetre a haladékok elbírálásánál az adózó fizetési lehetősége és vagyoni állapota fog irányadóul szolgálni.

Eltűnt az aranyóra egy Kossuth Lajos-uccai lakásból

CLUJ-KOLOZSVÁR. A központi rendőrség bünyügyi osztályán jelentést tett ma Rozsgán Erzsébet Kossuth Lajos-ucca 38. szám alatt lakó tisztviselőnő, hogy az elmúlt éjszaka folyamán eltűnt egy ötezer lej értékű aranyórája. Valószínűleg távolléte alatt betört valaki a lakásba s így tűnt el az órája. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Ejszakai betörés a Petőfi-uccában

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma éjszaka újabb betörés történt. Dr. Frumzache Olga Str. Avram Jancu 16. sz. alatti lakásán az orvosnő feljelentést tett ma a központi rendőrség bünyügyi osztályán, hogy a lakásából eltűnt egy óra, esernyő és több értékű tárgy, melyeknek értéke meghaladja a háromezer lejt. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Egy Don Juan kalandja

CHISINAU. Vasile Jordachescu bucuresti illetőségű egyén Kisenében való időzése alatt ismeretséget kötött egy szép fiatal nővel. Jól töltötték az időt egyik jobb vendéglőben vacsoráztak, amikor hirtelen egy ismeretlen ember kihívta a fiatalembert azzal, hogy odakünn beszélni akar vele. Jordachescu, ahogy kilépett, többen rátámadtak és félig holtan hagyták a helyszínen. Mikor magához tért, megdöbbenve tapasztalta, hogy a kabátjában levő 7000 lejje eltűnt, de eltűnt azzal egyidőben a nő is. A rendőrségen tett jelentés folytán megindult a nyomozás. Valószínű, hogy jólszervezett rablóbanda fosztotta ki a póruljárt Don Juant.

Bál után öngyilkosságot követett el egy fiatalasszony

CHISINAU. A szállóművelési iskola pincemesterének felesége, Elena Madan, egy alig 25 éves fiatalasszony, miután végigtáncolta az iskolának egy bálját, hazatérve otthonába, revolverrel öngyilkosságot akart elkövetni. A golyó a szív tájékán hatolt be, úgyhogy életveszélyes állapotban szállították be az öngyilkost a kórházba. Az öngyilkosság oka ismeretlen, mert az öngyilkos rokonai egyetlen szót sem hajlandók közölni az öngyilkosságról. Felépüléséhez kevés a remény.

Detektívek és véredek őrzik az új Lindbergh-bébit

LONDON. Az új Lindbergh-bébi megszületése után a Lindbergh házaspár kijelentette, hogy rövidesen vissza fog térni New-Jerseyben levő otthonába, de a tragédiára való tekintettel,

a kastélyt magánőrök és két hatalmas véreb fogja őrizni éjjel-nappal.

Lindbergh első gyermekének tragédiája óta tegnap először tért vissza rendes foglalkozásához. Kipróbált egy repülőgépet annak a gyártnak a számára, amelynek műszaki tanácsadója.

Ne lopj ismeretes biciklit

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap ellopták Trenca József ismert kolozsvári kereskedő biciklijét. Ugyancsak a tegnap folyamán Trenca egyik ismerőse érdeklődött, hogy eladta-e a biciklijét, mert egy ismeretlen személyt látott a biciklijén menni. Nemsokára azután kiderült, hogy a biciklit Ardea Vasile 22 éves korpári ifju tulajdonította el. A biciklit meg is találták a Jókai-ucca 2. szám alatt az egyik fűskamrában eldugva. Mint később kiderült, a bicikli úgy került oda, hogy azon az udvaron van alkalmazásban egyik nő ismerőse Andreának és ő rejtette oda. Ardeát a rendőrség letartóztatta és a vizsgálat ellene megindult.

Ha felmegy Budapestre,
okvetlenül keresse meg a
Clarus Kert Kabarét,
ahol mindig találkozik
erdélyi ismerősökkel.
BUDAPEST, Rákóczi-ut 15.

Ujra kitört a munkássztrájk az egeresi szénbányában, mert nem kapták meg a fizetésüket

CLUJ-KOLOZSVÁR. Egeresről kapott értesüléseink szerint az ottani szénbánya 120 igen csekély bérért dolgozó munkása ismét sztrájkba lépett. Már éppen harmadszor robban ki hasonló módon ez az alaposan megokolt elkeseredés a szerencsétlen egeresi bányászok részéről. Néhány héttel ezelőtt a sztrájkról értesült a kolozsvári munkaügyi inspektorátus

is és megbízottat küldött ki a szénbányához, hogy elsimítsa és meggyezésre bírja a társaság igazgatóságát a munkásokkal. Akkor meg is egyeztek két hónapi fizetéshátralék kifizetésében és gabonakiutalásban, de úgy látszik az ígéretet nem tartotta be az igazgatóság. A kolozsvári munkaügyi felügyelőség ismét kiszállt Egeresre a sztrájk megszüntetésére.

Miniszteri kiküldött érkezett Temesvárra a Lloyd Club hazardjátéka és adóeltitkolása ügyében

TIMISOARA-TEMESVÁR. Nagyszabású visszaélést lepleztek le a napokban Temesváron, amelynek során a kincstárt Kemény Béla és Mayer, a Lloyd palotában levő klub és kávéház tulajdonosai nagy összegekkel károsították meg. Ezt a visszaélést egy kereskedő leplezte le, aki hosszú ideig összeköttetésben állott a fentnevezettekkel és valamilyen nézeteltérés következtében most az összes visszaéléseit feltárta. A nevezett egy feljelentésben kimutatta a pénzügyminiszternek, hogy e helyiségek tulajdonosai 1918-tól a mai napig mintegy 5—12 ezer lejt kerestek naponta hazard játékon, mely folyt anélkül, hogy a kincstárnak

tudomása lett volna róla. Hasonló esetekben a törvény úgy írja elő, hogy 20 százaléka az ilyen fajta jövedelmeknek az államé. Az elmúlt 14 év alatt az államnak 30 millió lejt kellett volna beinkasszalnia a fentnevezett klubtól. Az eset azért is érdekes, mert a feljelentő megjelölte a tanúk neveit is, mintegy 30-at. A pénzügyminiszter sürgős vizsgálatot rendelt el, amelynek vezetésével Bätealá pénzügyi adminisztrátort bízta meg. A miniszteri kiküldött hétfőn meg is érkezett Temesvárra és nekifogott az ügyek átvizsgálásának. Az ügygel kapcsolatban még sok érdekes leleplezést várnak.

Nyolcnapi haladékot adnak az adófizetéseknél

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az erőszakos adóbehajtások és végrehajtások miatt több panasz érkezett a pénzügyminisztériumhoz. Ugyanis a mai viszonyok között senki sincsen abban a helyzetben, hogy adóját pontosan az árverés kitűzése napjáig kifizesse. Mivel azonban az adóhivatalok haladékat a fizetésre a legjobban megindokolt eset-

ben sem igen adtak, megtörtént, hogy egyesek egzisztenciáját törte ezek a körülmények jobb belátásra bírták a kormányt, mert

a mai napon rendelet érkezett a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz, amely szerint az adóhivatalok 200 ezer lejen alóli adótartozásnál 8—8 napi haladékat adhatnak

Megnyugtató a bizalom! Vegyi festés, tisztításban CZINK CÉG egy fogalom!